

C -SPACE Danmark

COVID-19: Støtte til Forældre, Unge og Børn under Epidemier

Rapport 01: Bekymringer om Covid-19, forældres stress, optimisme og støttebehov

Resultater fra de første ca. 550 deltagere

Dato: 18. maj, 2020

Forfattere: Mikael Thastum og Rikke Lambek

AARHUS UNIVERSITET

CEBU - CENTER FOR PSYKOLOGISK
BEHANDLING TIL BØRN OG UNGE
PSYKOLOGISK INSTITUT
AARHUS UNIVERSITET

Co-SPACE Danmark undersøgelsen

Baggrund

COVID-19 har medført store forandringer i børnefamiliernes hverdag med lukkede skoler og arbejdspladser samt krav om social afstand. Det er også en hverdag i forandring, hvor restriktioner og anvisninger ændrer sig og stiller nye krav til børnene, de unge og deres familier.

Formålet med Co-SPACE Danmark er at få viden om, hvordan familier med skolebørn i 0. til 10. klasse klarer sig under Covid-19 pandemien. Resultaterne fra undersøgelsen vil bl.a. hjælpe os til at blive klogere på hvilke faktorer, der beskytter børn og unges mentale helbred under kriser.

Undersøgelsen foregår online og besvares af forældre og unge (i alderen 11-17 år), mens pandemien pågår.

Aarhus Universitet (CVR nr. 31119103) er Dataansvarlig for behandlingen af oplysningerne indsamlet i forbindelse med undersøgelsen og som behandles i henhold til den europæiske databeskyttelseslovgivning (GDPR) og den danske databeskyttelseslov.

Vi informerer løbende om undersøgelsens resultater på Center for Psykologisk Behandling til Børn og Unge (CEBU's) hjemmeside (<https://psy.au.dk/cebu/>). Du kan få information om undersøgelsen og resultaterne ved at tilmelde dig CEBU's nyhedsbrev på hjemmesiden.

Procedurer og deltagere

Deltagerne i undersøgelsen er blevet inviteret til at deltage gennem en række forskellige medier, inkl. sociale medier (fx Facebook og LinkedIn), organisationers og foreningers hjemmesider, netværk samt målrettede annoncer og mediekampanjer. På grund af denne strategi udgør deltagerne i denne foreløbige rapport ikke en national repræsentativ gruppe. Således var 91% af deltagerne kvinder (sandsynligvis mødre), 85% var i arbejde og 72% havde en gennemsnitlig indkomst på eller over 500.000 kr. om året.

Som undersøgelsen skrider frem og flere deltager, håber vi på at få en deltagergruppe, som er mere repræsentativ ift. en række sociodemografiske og helbredsmæssige faktorer (fx indkomst, etnicitet, helbred mv.), sådan at vi bliver i stand til at undersøge forskellige gruppers erfaringer under og efter krisen.

Vi håber på at så mange familier som muligt vil deltage i undersøgelsen.

Forældre/omsorgspersoner kan se mere om undersøgelsen og deltage her:

<https://psy.au.dk/cebu/om-vores-forskning/forskningsprojekter/co-space-danmark/>

Yderligere information

Hvis du har spørgsmål til undersøgelsen, kan du kontakte projektkoordinator Marianne Bjerregaard Madsen, e-mail marianne@psy.au.dk, telefon 21829824.

Fokus i rapport 1

I rapporten præsenteres de foreløbige baselineresultater fra ca. 550 forældre/omsorgspersoner, som har deltaget i undersøgelsen mellem d. 06/05/20 og 18/05/20.

I denne rapport fokuserer vi på følgende områder:

1. Bekymringer hos barnet relateret til Covid-19, som rapporteret af forældrene
2. Kilder til stress hos forældrene
3. Forældres optimisme ift. at komme igennem krisen samt enighed med myndighedernes håndtering af krisen
4. Forældrenes behov for råd og støtte
5. Forældrenes foretrukne måde at modtage råd og hjælp på

For spørgsmål relateret til kilder til stress, har vi også set på svar fra forældre til børn med særlige behov.

Nøglefund

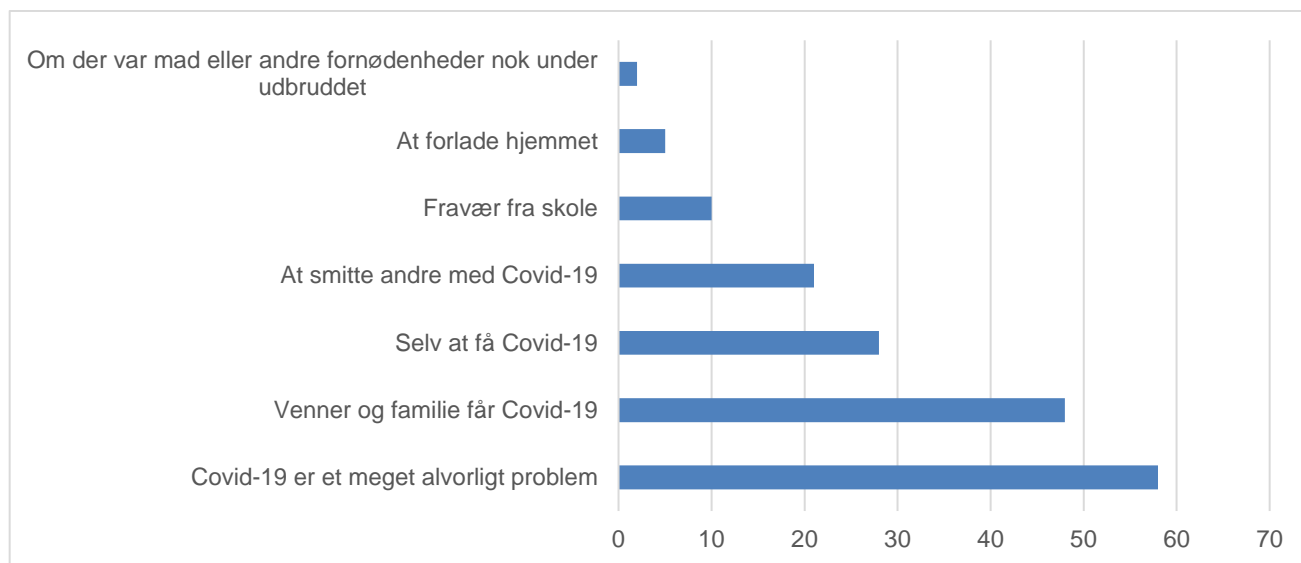
- Næsten halvdelen af forældrene mente, at deres barn bekymrede sig om at venner eller familiemedlemmer skulle blive smittet med Covid-19, og mere end halvdelen vurderede, at deres barn syntes at Covid-19 er et meget alvorligt problem. En femtedel vurderede, at deres barn selv er bekymret for at få Covid-19.
- Barnets trivsel er den største kilde til stress for forældrene, efterfulgt af barnets skærmtid og forældrenes eget arbejde.
- Forældre til børn med særlige støttebehov rapporterede et betydeligt højere stressniveau på alle områder.
- Hvor barnets adfærd relativt sjældent var en stressfaktor for forældre til børn uden særlige støttebehov, var dette en hyppig stressfaktor for forældre til børn med særlige støttebehov.
- For over halvdelen af de familier, der før pandemien havde modtaget støtte til deres barn, var denne støtte blevet afbrudt eller udskudt under pandemien.
- Tre fjerdedele af forældrene var enige i myndighedernes håndtering af krisen.
- Forældrene ønskede især hjælp og støtte til håndtering af barnets følelser, adfærd, og skolegang.
- Forældrene ville især foretrække at modtage støtte i form af online skriftligt materiale, online videoer og TV programmer.

Resultater

1. Børns bekymringer relateret til Covid-19

Forældrene blev spurgt om i hvilken grad de er enige i, at de forskellige udsagn var korrekte (svarmuligheder 'meget uenig', 'uenig', 'hverken enig eller uenig', 'enig', 'meget enig'). Vi rapporterer her hvor forældrene var enige eller meget enige i udsagnet

Figur 1. Bekymringer hos barnet relateret til Covid-19, som rapporteret af forældrene

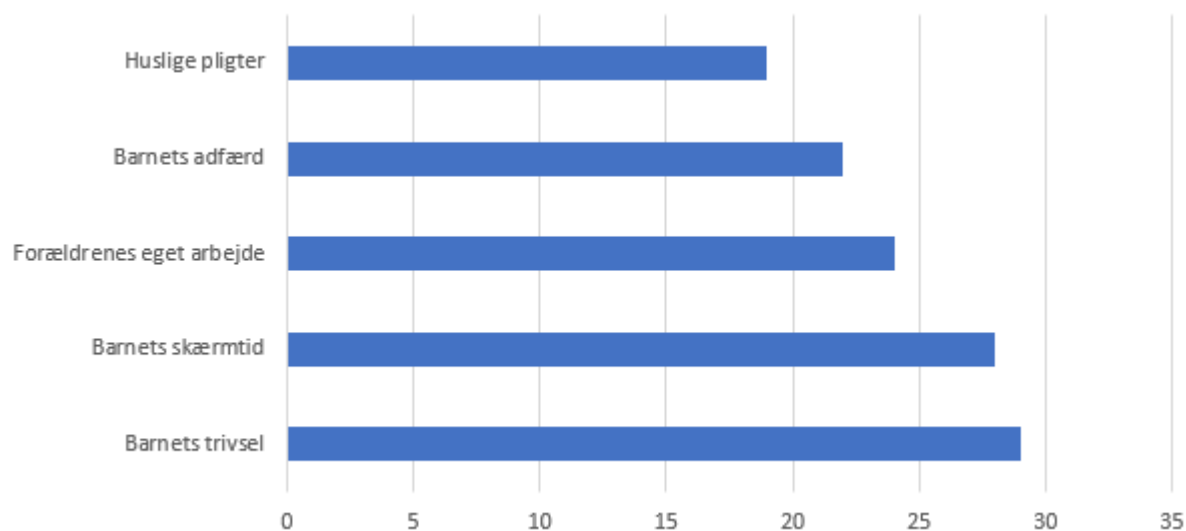
58% af forældrene rapporterede, at deres barn mener, at Covid-19 er et meget alvorligt problem. Næsten halvdelen (48%) af forældrene angav, at deres barn bekymrede sig om, at venner og familie får Covid-19, og 28% af forældrene vurderede, at deres barn var bekymret for selv at få Covid-19. 21% af forældrene mente, at deres barn var bekymret for at smitte andre med Covid-19. 10% af forældrene angav, at deres barn var bekymret over dets fravær fra skolen, og 5% angav at deres barn var bange for at forlade hjemmet på nuværende tidspunkt. 3% af forældrene angav at barnet var bekymret for familiens økonomiske situation og 2% at barnet var bekymret for, om der var mad eller andre fornødenheder nok under udbruddet.

2. Kilder til stress hos forældrene

Forældrene blev spurgt, hvor stressede de havde følt sig i den forgangne uge over en række potentielle stressfaktorer (svarmuligheder: 'slet ikke', 'lidt', 'ret meget', 'rigtig meget').

Figurerne i dette afsnit præsenterer de fem hyppigst rapporterede stressfaktorer for forældrene generelt, samt herefter for forældre til børn med særlige støttebehov. Figurerne viser den procentdel af forældrene, der angav, at stressfaktoren havde gjort dem 'ret meget' eller 'rigtig meget' stressede i løbet af den forgangne uge, altså havde været årsag til en væsentlig grad af stress.

Figur 2. Forældres hovedkilder til stress

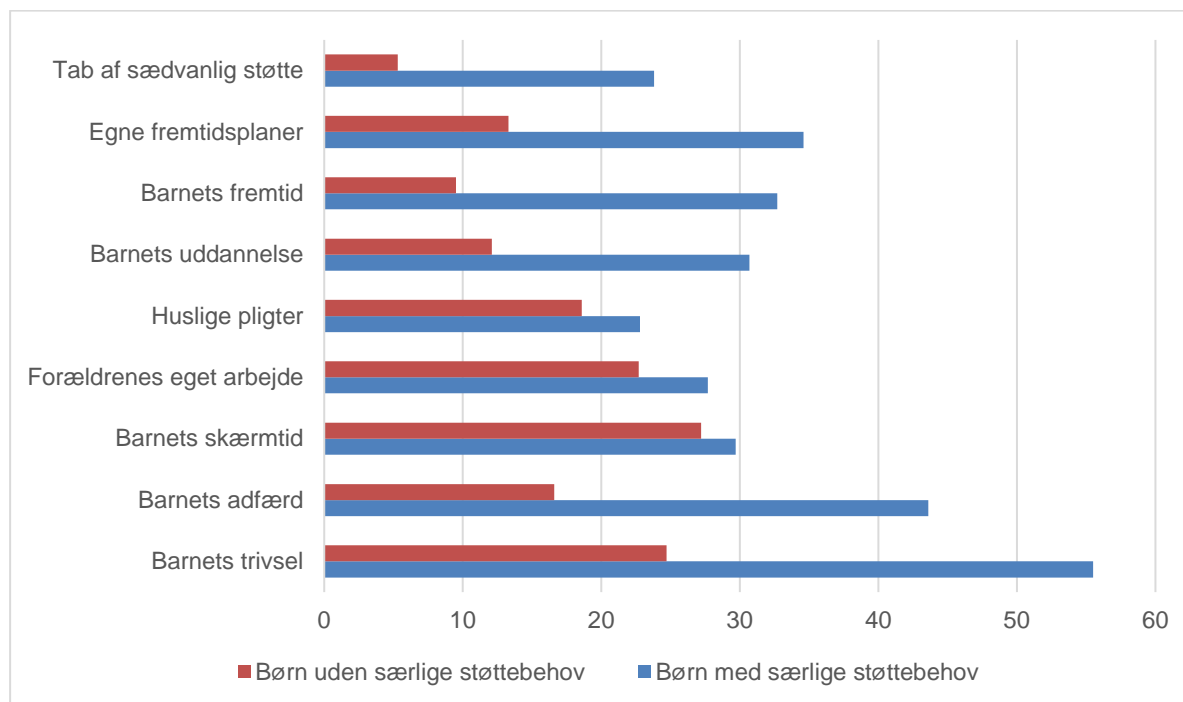

For den samlede gruppe af forældre var barnets trivsel den største stressfaktor (29%), efterfulgt af barnets skærmtid (28%), forældrenes arbejde (24%), barnets adfærd (22%) og huslige pligter (19%).

(a) Børn med særlige støttebehov

Ud af den samlede gruppe forældre, rapporterede 105 (19%) af forældrene, at deres barn havde særlige støttebehov i skolen og/eller autisme eller ADHD. I den følgende figur sammenlignes hovedkilderne til stress for forældre med et barn med eller uden behov for særlig støtte.

Figur 3. Hovedkilder til stress for forældre til et barn med/uden særlige støttebehov

Forældre til et barn med særlige støttebehov rapporterede, at de var mere stressede over alle de mulige stressfaktorer, sammenlignet med forældre til et barn uden særlige støttebehov.

Blandt forældre til et barn med særlige støttebehov var den væsentligste stressfaktor barnets trivsel (56%) efterfulgt af barnets adfærd (44%), egne fremtidsplaner (35%), barnets fremtid (33%), barnets uddannelse (31%), barnets skærmtid (30%), forældrenes eget arbejde (28%), samt tabet af den sædvanlige støtte (24%).

3. Aktuell støtte

94 (17%) af forældrene rapporterede, at deres barn før Covid-19 pandemien modtog støtte (for psykiske, følelsesmæssige eller adfærdsmæssige problemer, fra socialforvaltningen eller i forbindelse med undervisningen).

For over halvdelen af familierne blev støtten afbrudt eller udskudt som følge af Covid-19; hos 54% af de der modtog støtte forinden, blev støtten således afbrudt eller udskudt.

4. Forældres optimisme ift. at komme igennem krisen samt enighed med myndighedernes håndtering af krisen

Deltagerne angav, hvor enige de var i udsagn om optimisme i forhold til, hvordan de selv og deres familie samt landet kommer igennem krisen samt myndighedernes håndtering af krisen (svarmuligheder: 'slet ikke', 'Lidt', 'Meget', 'Rigtig meget').

(Følgende procentsatser er for de der svarer 'meget' eller 'rigtig meget'; baseret på 512 besvarelser):
89% angav, at de følte sig optimistiske mht. at de og deres familie nok skal komme godt igennem krisen.

83% angav, at de følte sig optimistiske mht. at landet nok skal komme godt igennem krisen.

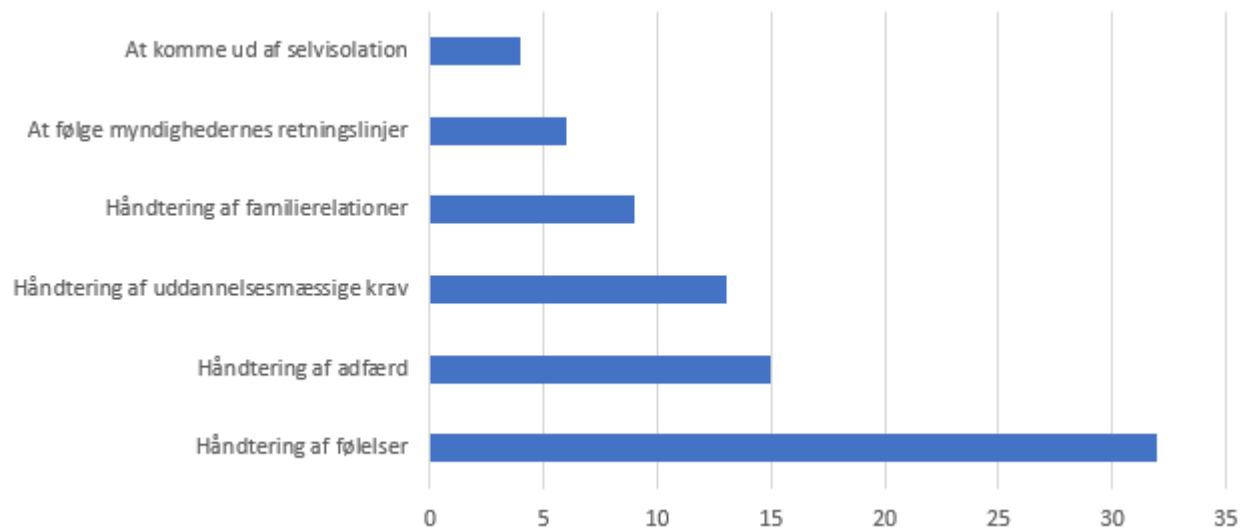
78% angiv, at de var enige i myndighedernes håndtering af krisen.

5. Forældre behov for råd og støtte i relation til Covid-19

Deltagerne blev spurgt, om de mente, at de ville have gavn af råd, støtte eller hjælp i forbindelse med deres barns reaktion på COVID-19 og/eller isolation (svarmuligheder: 'slet ikke', 'Ja – lidt', 'Ja – meget', 'Ja - rigtig meget').

Overordnet set mente 48% af forældre, at de ville have gavn af råd, støtte eller hjælp (dvs. svarede 'Ja – lidt', 'Ja – meget', 'Ja - rigtig meget'; baseret på 512 besvarelser).

Figur 5. Forældres rapporterede behov for råd og støtte i forbindelse med specifikke områder

Forældrene blev derefter spurgt, hvad de kunne tænke sig at få hjælp til.

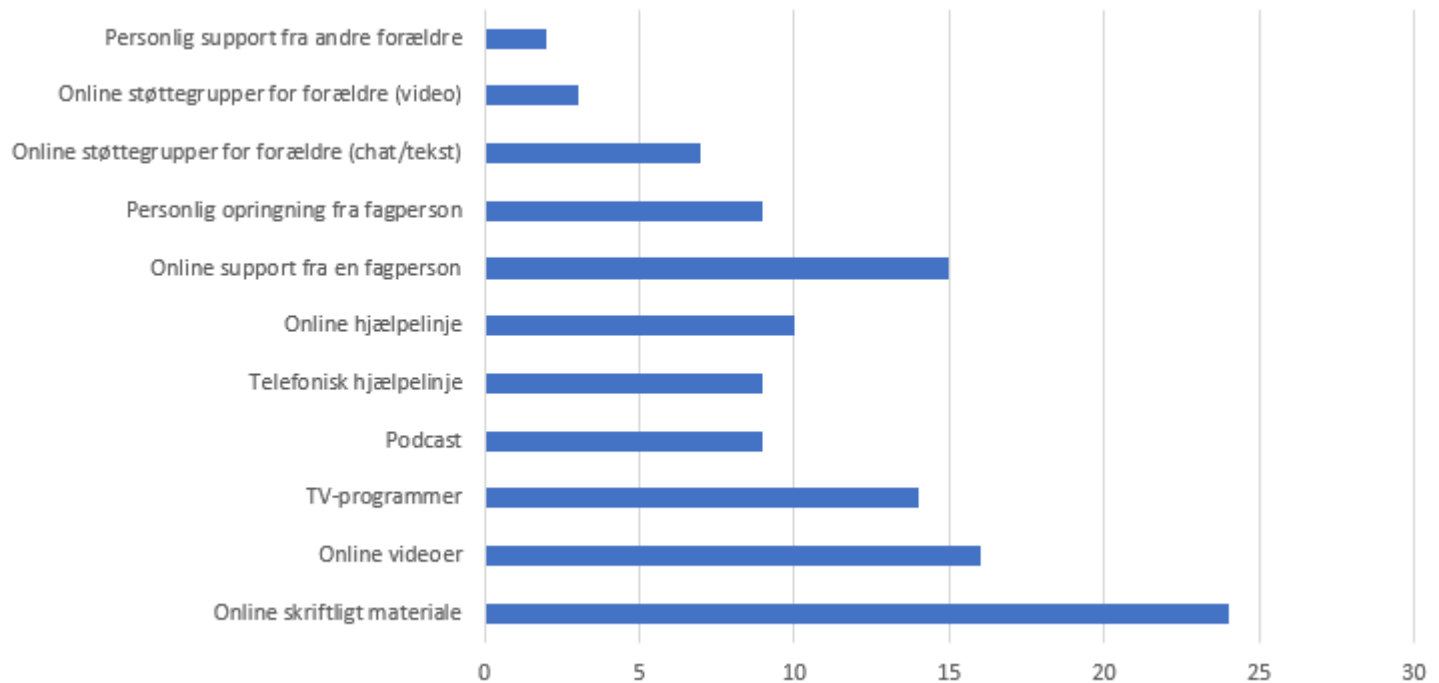
(Følgende procentsatser er angivet fra højest til lavest; baseret på 512 besvarelser).

32% rapporterede, at de ville have gavn af hjælp til at håndtere deres barns/børns følelser; 15% til at håndtere deres barns/børns adfærd; 13% til at håndtere de uddannelsesmæssige krav til deres barn/børn; 9% til at håndtere familierelationer; 6% til at sikre, at deres barn/børn følger myndighedernes retningslinjer (fx vasker hænder, bliver hjemme); 4% til at håndtere deres barn/børn på vej ud af selvisolation.

6. Forældrenes foretrukne måde at få hjælp på

Hvis deltagerne indikerede, at de ville have gavn af råd, støtte eller hjælp i forbindelse med deres barns reaktion på COVID-19 og/eller isolation, blev de spurgt om, hvordan de kunne tænke sig at modtage denne hjælp. Svarmulighederne var online skriftligt materiale, online videoer, TV programmer, podcasts, telefonisk hjælpelinje, online hjælpelinje, personlig online support fra andre forældre, personlig online support fra en fagperson, personlig opringning fra en fagperson, online støttegruppe for forældre (via tekst/chat) og online støttegruppe for forældre (gennem video).

Figur 8. Forældres foretrukne måde at modtage råd og hjælp på

De foretrukne måder at modtage råd og hjælp på var online skriftligt materiale (24%), online videoer (16%) personlig online support fra en fagperson (15%), TV programmer (14%), online hjælpelinje (10%), podcasts (9%), personlig opringning fra en fagperson (9%), telefonisk hjælpelinje (9%), online støttegruppe for forældre (via tekst/chat) (7%), online støttegruppe for forældre (gennem video) (3%) og personlig online support fra andre forældre (2%).

Bilag: Deltagerkarakteristika

		<i>Antal observationer</i>	<i>%</i>
<i>Køn</i>	Kvinde	512	91
	Mand	49	9
<i>Barnets køn</i>	Pige	266	47
	Dreng	296	53
<i>Barnets alder</i>	Barn (5-11 år)	325	58
	Ung (11-17 år)	237	42